

AGENCIJA ZA ZAŠTITU TRŽIŠNOG NATJECANJA
VIJEĆE ZA ZAŠTITU TRŽIŠNOG NATJECANJA

NACRT PRIJEDLOGA UREDBE
O SKUPNOM IZUZEĆU SPORAZUMA O PRIJENOSU TEHNOLOGIJE

Zagreb, 29. studenoga 2010.

Na temelju članka 10. stavka 2. točke 3. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja ("Narodne novine", broj 79/09), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj.....studenog 2010. godine donijela

U R E D B U

o skupnom izuzeću sporazuma o prijenosu tehnologije

I. OPĆE ODREDBE

Predmet Uredbe

Članak 1.

Ovom Uredbom utvrđuju se uvjeti koje sporazumi o prijenosu tehnologije moraju sadržavati, te ograničenja ili uvjeti koje takvi sporazumi ne smiju sadržavati kako bi bili skupno izuzeti od opće zabrane iz članka 8. stavka 1. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja (u daljnjem tekstu: Zakon).

Značenje pojmova

Članak 2.

U smislu ove Uredbe pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:

- a) *sporazum* je ugovor, pojedina odredba ugovora, usmeni ili pisani dogovori među poduzetnicima te usklađena praksa koja je posljedica takvih dogovora, odluke poduzetnika ili udruženja poduzetnika, opći uvjeti poslovanja i drugi akti poduzetnika koji jesu ili mogu biti sastavni dio ugovora i slično neovisno o tome jesu li takvi sporazumi sklopljeni između poduzetnika koji djeluju na istoj razini proizvodnje odnosno distribucije (horizontalni sporazumi) ili između poduzetnika koji ne djeluju na istoj razini proizvodnje, odnosno distribucije (vertikalni sporazumi);
- b) *proizvodi* su robe i/ili usluge koje obuhvaćaju polugotove robe i/ili usluge i gotove robe i/ili usluge;
- c) *poduzetnik* je osoba iz članka 3. Zakona;
- d) *poduzetnik pod kontrolom drugog poduzetnika ili povezani poduzetnici* koji se smatraju jednim gospodarskim subjektom su poduzetnici iz članka 4. Zakona;
- e) *kupac* je poduzetnik koji od dobavljača kupuje proizvod radi njegove ugradnje u novi proizvod koji taj kupac proizvodi i/ili kupuje proizvod od dobavljača u svrhu njegove daljnje preprodaje ili prodaje krajnjem korisniku odnosno potrošaču;
- f) *potrošač* je fizička osoba koja kupuje odnosno koristi ili bi u nekoj određenoj situaciji mogao koristiti neke robe i/ili usluge;
- g) *mjerodavno tržište* određuje se kao tržište određene robe i/ili usluga koje su predmet obavljanja djelatnosti poduzetnika na određenom zemljopisnom području, u smislu članka 7. stavka 1. Zakona i odredaba Uredbe o načinu i kriterijima utvrđivanja mjerodavnog tržišta;

g) *mjerodavno tržište proizvoda* određuje se kao tržište proizvoda koji s obzirom na svoja svojstva, cijenu, namjenu i navike kupaca i/ili potrošača mogu zamijeniti drugi (mjerodavni) proizvod i na taj način zadovoljiti istorodnu potrebu kupaca i/ili potrošača;

i) *mjerodavno tržište tehnologija* određuje se kao tržište tehnologija koje stjecatelji licence smatraju nadomjestivim ili zamjenskim tehnologijama za licenciranu tehnologiju s obzirom na svojstva tih tehnologija, naknadu koju za njih plaćaju i njihovu namjenu.

Sporazumi na koje se primjenjuje skupno izuzeće

Članak 3.

(1) Skupna izuzeća primjenjuju se na sporazume o prijenosu tehnologije iz članka 10. stavka 2. točke 3. Zakona sklopljene između dva poduzetnika kojima se ugovara proizvodnja proizvoda koji je predmet sporazuma, uključujući i sporazume u kojima se uz proizvodnju ugovara više od jedne razine trgovine.

(2) Pod sporazumom o prijenosu tehnologije iz stavka 1. ovoga članka smatra se sporazum o licenciranju patenata, sporazum o licenciranju tehnološkog znanja i iskustva (*know-how*), sporazum o licenciranju autorskog prava na računalni program ili kombinirani sporazum o licenciranju patenata, tehnološkog znanja i iskustva (*know-how*) ili autorskog prava na računalni program, uključujući i svaki drugi sporazum koji sadrži odredbe u svezi s prodajom i kupnjom proizvoda, ili odredbe koji se odnose na licenciranje drugih prava intelektualnog vlasništva, kao i na ustupanje prava intelektualnog vlasništva, pod uvjetom da te odredbe ne predstavljaju primarni cilj takvih sporazuma te da su izravno povezane s proizvodnjom predmeta sporazuma.

(3) Pod sporazumom o prijenosu tehnologije iz stavka 1. ovoga članka smatra se i sporazum o ustupanju patenata, tehnološkog znanja i iskustva (u daljnjem tekstu: *know-how*), autorskog prava programske opreme ili kombinacije navedenog, u slučaju kada dio rizika u svezi s iskorištavanjem licencirane tehnologije i dalje snosi ustupatelj, a naročito kada je iznos koji se plaća za ustupanje tehnologije ovisan od prihoda ostvarenog od strane stjecatelja proizvodnjom proizvoda temeljem ustupljene tehnologije, količine tako proizvedenih proizvoda ili broja aktivnosti u kojima je korištena ta tehnologija.

(4) Tehnološkim znanjem i iskustvom u smislu stavaka 1. i 2. ovoga članka, smatra se skup nepatentiranih praktičnih informacija proistekao iz iskustva i provjere, koji je tajan, značajan i prepoznatljiv. Tajan podrazumijeva da *know-how* kao cjelina ili precizna konfiguracija i spoj svojih dijelova nije opće poznat i lako dostupan. Značajan podrazumijeva da *know-how* obuhvaća podatke, odnosno informacije koje su neophodne i korisne za proizvodnju proizvoda koji su predmet sporazuma. Prepoznatljiv podrazumijeva da *know-how* mora biti opisan na dostatno razumljiv način, kako bi bilo moguće provjeriti ispunjava li kriterije tajnosti i značajnosti.

(5) Prava intelektualnog vlasništva, u smislu stavka 2. ovoga članka, su prava industrijskog vlasništva, *know-how*, autorska prava i srodna prava.

(6) Pod patentima, u smislu stavaka 2. i 3. ovoga članka, podrazumijevaju se patenti, zahtjevi za priznanje patenata, konsenzualni patenti, zahtjevi za priznanje konsenzualnih patenata, industrijski dizajn, topografije poluvodičkih proizvoda, svjedodžbe o dodatnoj zaštiti za medicinske proizvode ili ostale proizvode za koje se mogu dobiti svjedodžbe o dodatnoj zaštiti i svjedodžba o pravima uzgajivača bilja.

(7) Proizvod koji je predmet sporazuma ili ugovorni proizvod iz stavka 1. ovoga članka je proizvod koji je proizveden primjenom licencirane tehnologije i/ili proizvod u koji je ta tehnologija ugrađena.

(8) Poduzetnicima-sudionicima sporazuma, odnosno davateljem i stjecateljem licencije iz stavka 1. ovoga članka, smatraju se i njihovi povezani poduzetnici.

Sporazumi na koje se ne primjenjuje skupno izuzeće

Članak 4.

Temeljem ove Uredbe ne mogu biti izuzeti od opće zabrane iz članka 8. stavka 1. Zakona:

- a) sporazumi o prijenosu tehnologije koji nisu usklađeni s ovom Uredbom,
- b) sporazumi o prijenosu tehnologije na koje se primjenjuju drugi propisi o skupnom izuzeću iz članka 10. stavka 2. Zakona.

II. UVJETI KOJE SPORAZUM MORA SADRŽAVATI I OSTALI UVJETI KOJI SE MORAJU ISPUNITI

Tržišni udjel

Članak 5.

(1) Skupno izuzeće za sporazume iz članka 3. ove Uredbe primjenjuje se pod uvjetom da ukupan tržišni udjel sudionika sporazuma na utvrđenom mjerodavnom tržištu tehnologije i mjerodavnom tržištu proizvoda nije veći od 20% u slučaju da je riječ o sporazumu sklopljenom između konkurenata.

(2) Skupno izuzeće za sporazume iz članka 3. ove Uredbe primjenjuje se pod uvjetom da tržišni udjel svakog sudionika sporazuma na utvrđenom mjerodavnom tržištu tehnologije i mjerodavnom tržištu proizvoda nije veći od 30% u slučaju da je riječ o sporazumu sklopljenom između poduzetnika koji nisu konkurenti.

(3) Tržišni udjel sudionika sporazuma na mjerodavnom tržištu tehnologije, u smislu stavaka 1. i 2. ovoga članka, utvrđuje se kao zastupljenost te licencirane tehnologije na mjerodavnom tržištu proizvoda.

(4) Poduzetnici se smatraju stvarnim konkurentima na mjerodavnom tržištu tehnologija, u smislu stavka 1. ovoga članka, ako se natječu na mjerodavnom tržištu tehnologija ustupajući licencije za zamjenske tehnologije i pri tome ne krše prava intelektualnog vlasništva drugih poduzetnika.

(5) Poduzetnici se smatraju stvarnim konkurentima na mjerodavnom tržištu proizvoda, u smislu stavka 1. ovoga članka, ako su oba aktivna na tom tržištu, u proizvodnom i zemljopisnom smislu, na kojem se prodaju proizvodi koji su predmet sporazuma i pri tom ne krše međusobno prava intelektualnog vlasništva.

(6) Potencijalni konkurenti na mjerodavnom tržištu tehnologija i mjerodavnom tržištu proizvoda, u smislu stavka 1. ovoga članka, su poduzetnici koji bi u razumnom roku mogli poduzeti dodatna ulaganja ili druge potrebne promjene strukture troškova nužne za pristup tom mjerodavnom tržištu, kao odgovor na malo, ali stalno povećanje cijena, pod uvjetom da pri tom ne krše međusobno prava intelektualnog vlasništva.

Izračun tržišnog udjela

Članak 6.

(1) Tržišni udjel za sudionike sporazuma o prijenosu tehnologije iz članka 5. ove Uredbe izračunava se na temelju vrijednosti prodanih proizvoda koji su predmet sporazuma i njihovih zamjenskih proizvoda. Ako podaci o vrijednosti prodanih proizvoda koji su predmet sporazuma i njihovih zamjenskih proizvoda na mjerodavnom tržištu nisu dostupni, u svrhu određivanja tržišnog udjela sudionika sporazuma mogu se primijeniti procjene temeljene na drugim pouzdanim tržišnim podacima, uključujući količinu prodanih proizvoda koji su predmet sporazuma i njihovih zamjenskih proizvoda na mjerodavnom tržištu.

(2) Tržišni udjel iz stavka 1. ovoga članka izračunava se na temelju podataka koji se odnose na kalendarsku godinu koja prethodi sklapanju sporazuma.

(3) U tržišni udjel iz stavka 1. ovoga članka pribraja se i tržišni udjel povezanih poduzetnika sa sudionicima sporazuma ostvaren na način utvrđen stavicima 1. i 2. ovoga članka.

(4) U tržišni udjel davatelja licencije na mjerodavnom tržištu tehnologija, u smislu stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka, pribrajaju se i tržišni udjeli svih njegovih stjecatelja licencije izračunati na temelju podataka o vrijednosti prodanih proizvoda u koje je ugrađena licencirana tehnologija na svakom mjerodavnom tržištu posebno. Kad su sudionici sporazuma konkurenti na mjerodavnom tržištu tehnologija, za potrebe izračuna tržišnog udjela stjecatelja licencije, podacima o vrijednosti prodanih proizvoda u koje je ugrađena licencirana tehnologija pribrajaju se i podaci o vrijednosti prodanih proizvoda u

kojih je ugrađena vlastita tehnologija stjecatelja licencije. U slučaju uvođenja novih tehnologija koje se ugrađuju u nove proizvode koji prethodno nisu bili prodavani na tržištu smatrat će se da sudionici sporazuma nemaju tržišni udjel na mjerodavnom tržištu tehnologija sve dok stvarno ne započne prodaja novih proizvoda.

(5) U tržišni udjel oba sudionika sporazuma na mjerodavnom tržištu proizvoda, smislu stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka, ne uzimaju se u obzir podaci o vrijednosti prodanih proizvoda drugih stjecatelja licencije koji nisu sudionici tog sporazuma. U tržišni udjel stjecatelja licencije na mjerodavnom tržištu proizvoda pribrajaju se podaci o vrijednosti prodanih proizvoda u koje je ugrađena licencirana tehnologija i podaci o vrijednosti od prodaje njihovih zamjenskih proizvoda. Ako je davatelj licencije ujedno i dobavljač proizvoda na mjerodavnom tržištu proizvoda tada se u tržišni udjel davatelja licencije pribraja i njegov tržišni udjel na tom tržištu izračunat temeljem podataka o vrijednosti prodanih proizvoda.

Trajanje skupnog izuzeća

Članak 7.

(1) Skupno izuzeće za sporazume o prijenosu tehnologije, pod uvjetima utvrđenim u članku 5. stavcima 1., 2. i 3. ove Uredbe, primjenjivat će se za vrijeme trajanja prava intelektualnog vlasništva sadržanog u licenciranoj tehnologiji, odnosno sve dok pravo intelektualnog vlasništva ne istekne, prestane ili ne bude proglašeno nevaljanim. Skupno izuzeće za prijenos *know-how* primjenjuje se za vrijeme dok je *know-how* tajan, osim ako kao posljedica aktivnosti stjecatelja licencije *know-how* postane javan, tada se skupno izuzeće primjenjuje za vrijeme trajanja sporazuma.

(2) Ako ukupan tržišni udjel sudionika sporazuma koji su konkurenti na mjerodavnom tržištu u trenutku sklapanja sporazuma nije veći od 20%, a naknadno se poveća iznad tog iznosa, skupno izuzeće će se nastaviti primjenjivati tijekom razdoblja od dvije uzastopne kalendarske godine koje slijede godinu u kojoj je prvi put povećan iznos ukupnog tržišnog udjela sudionika sporazuma iznad 20%.

(3) Ako tržišni udjel svakog sudionika sporazuma koji nisu konkurenti na mjerodavnom tržištu u trenutku sklapanja sporazuma nije veći od 30%, a naknadno se poveća iznad tog iznosa, skupno izuzeće će se nastaviti primjenjivati tijekom razdoblja od dvije uzastopne kalendarske godine koje slijede godinu u kojoj je prvi put povećan iznos tržišnog udjela sudionika sporazuma iznad 30%.

III. OGRANIČENJA ODNOSNO UVJETI KOJE SPORAZUMI NE SMIJU SADRŽAVATI

Teška ograničenja tržišnog natjecanja u sporazumima između konkurenata

Članak 8.

(1) Skupno izuzeće ne može se primijeniti na sporazume sklopljene između konkurenata koji neposredno ili posredno, samostalno ili zajedno s drugim čimbenicima pod kontrolom ugovornih strana, sadrže ograničenja koja imaju za cilj:

a) ograničavanje ugovorne strane da slobodno određuje prodajnu cijenu proizvoda kada ih prodaje trećim stranama,

b) ograničavanje proizvodnje, izuzev ograničavanja proizvodnje proizvoda koji je predmet sporazuma, koje je nametnuto stjecatelju licencije neuzajamnim sporazumom, ili koje je nametnuto jednom od stjecatelja licencije uzajamnim sporazumom,

c) podjelu tržišta ili podjelu kupaca po skupinama osim ograničenja iz stavka 2. ovoga članka,

d) ograničavanje prava stjecatelja licencije na iskorištavanje njegove tehnologije ili ograničavanje prava bilo koje ugovorne strane na provođenje istraživanja i razvoja, osim ako je takvo ograničenje neophodno za sprječavanje otkrivanja licenciranog *know-how* trećim stranama.

(2) Podjela tržišta ili podjela kupaca po skupinama iz stavka 1. točke c) ovoga članka neće se smatrati teškim ograničenjem tržišnog natjecanja u slučaju:

a) obveze stjecatelja licencije da primjenom licencirane tehnologije proizvodi samo unutar jednog ili više tehničkih polja primjene ili unutar jednog ili više tržišta proizvoda,

b) obveze davatelja i/ili stjecatelja licencije utvrđene u neuzajamnom sporazumu da primjenom licencirane tehnologije ne proizvodi unutar jednog ili više tehničkih polja primjene ili unutar jednog ili više tržišta proizvoda, ili unutar jednog ili više isključivih područja rezerviranih za drugu ugovornu stranu,

c) obveze davatelja licencije da na određenom području ne ustupi licenciju za navedenu tehnologiju drugom stjecatelju licencije,

d) ograničavanja u neuzajamnom sporazumu davatelju i/ili stjecatelju licencije, aktivne i/ili pasivne prodaje na isključivo dodijeljenom području ili isključivo dodijeljenoj skupini kupaca koja je rezervirana za drugu ugovornu stranu,

e) ograničavanja u neuzajamnom sporazumu stjecatelju licencije aktivne prodaje na isključivo dodijeljenom području ili isključivo dodijeljenoj skupini kupaca koju je davatelj licencije ustupio drugom stjecatelju licencije, pod uvjetom da taj drugi stjecatelj licencije nije bio, u vrijeme stjecanja svoje vlastite licencije, poduzetnik koji je konkurent davatelju licencije na mjerodavnom tržištu,

f) obveze stjecatelja licencije da proizvodi proizvod koji je predmet sporazuma isključivo za njegovu vlastitu uporabu pod uvjetom da se tom stjecatelju licencije ne ograničava aktivna i pasivna prodaja proizvoda koji je predmet sporazuma kao rezervnog dijela za njegove vlastite proizvode,

g) obveze stjecatelja licencije iz neuzajamnog sporazuma da proizvodi proizvod koji je predmet sporazuma isključivo za određenog kupca, kada je licencija ustupljena s namjerom stvaranja alternativnog izvora nabave za tog kupca.

(3) Uzajamnim sporazumom, u smislu stavka 1. točke b) ovoga članka, smatra se sporazum o prijenosu tehnologije u kome dva poduzetnika, u istom ili u odvojenim ugovorima, ustupaju jedan drugome licenciju za patent, licenciju za *know-how*, licenciju za autorsko pravo na računalnom programu ili kombiniranu licenciju za patent, *know-*

how ili autorsko pravo na računalnom programu i kada se te licencije odnose na zamjenske tehnologije ili se mogu koristiti za proizvodnju zamjenskih proizvoda.

(4) Neuzajamnim sporazumom, u smislu stavka 1. točke b) i stavka 2. točke b), d), e) i g) ovoga članka, smatra se sporazum o prijenosu tehnologije u kome samo jedna ugovorna strana ustupa drugoj licenciju za tehnologiju, te sporazum kojim dva poduzetnika ustupaju jedan drugome licenciju za patent, licenciju za *know-how*, licenciju za autorsko pravo na računalnom programu ili kombiniranu licenciju za patent, *know-how* ili autorsko pravo na računalnom programu, pod uvjetom da se te licencije ne odnose na zamjenske tehnologije i ne mogu se koristiti za proizvodnju zamjenskih proizvoda.

(5) Isključivo dodijeljeno područje, u smislu stavka 2. točke b, d), i e) ovoga članka, smatra se područje na kojem je samo jedan poduzetnik ovlašten proizvoditi proizvod koji je predmet sporazuma uporabom licencirane tehnologije, ne isključujući mogućnost dopuštenja drugom stjecatelju licencije da unutar tog područja proizvodi proizvod koji je predmet sporazuma samo za određenog kupca, kada je ta druga licencija ustupljena s namjerom stvaranja alternativnog izvora nabave za tog kupca.

(6) Isključivo dodijeljena skupina kupaca u smislu stavka 2. točke d), e) i g) ovoga članka smatra se skupina kupaca kojima je samo jedan poduzetnik ovlašten aktivno prodavati proizvod koji je predmet sporazuma a proizveden je uporabom licencirane tehnologije.

Članak 9.

Teška ograničenja tržišnog natjecanja u sporazumima između poduzetnika koji nisu konkurenti

(1) Skupno izuzeće ne može se primijeniti na sporazume sklopljene između poduzetnika koji nisu konkurenti koji neposredno ili posredno, samostalno ili zajedno s drugim čimbenicima pod kontrolom ugovornih strana, sadrže ograničenja koja imaju za cilj:

a) ograničavanje prava ugovorne strane da slobodno određuje prodajnu cijenu kod prodaje proizvoda trećim stranama, ne isključujući mogućnost nametanja najviše prodajne cijene ili preporučene prodajne cijene, pod uvjetom da nije riječ o fiksnim ili minimalnim prodajnim cijenama, koje su rezultat izvršenog pritiska ili poticaja od bilo koje ugovorne strane,

b) ograničavanje područja ili ograničavanje kupaca kojima stjecatelj licencije pasivno može prodavati proizvod koji je predmet sporazuma osim ograničenja iz stavka 2. ovoga članka,

c) ograničavanje stjecatelju licencije, članu unutar sustava selektivne distribucije koji djeluje na razini maloprodaje, aktivne ili pasivne prodaje krajnjim korisnicima, ne isključujući mogućnost zabrane djelovanja tom stjecatelju licencije izvan ovlaštenog poslovnog sjedišta.

(2) Ograničavanje područja ili ograničavanje kupaca kojima stjecatelj licencije pasivno može prodavati proizvod koji je predmet sporazuma iz stavka 1. točke b) ovoga članka neće se smatrati teškim ograničenjem tržišnog natjecanja u slučaju:

a) ograničavanja stjecatelju licencije pasivne prodaje na isključivo dodijeljenom području ili isključivoj grupi kupaca rezerviranoj za davatelja licencije,

b) ograničavanja stjecatelju licencije pasivne prodaje na isključivo dodijeljenom području ili isključivoj grupi kupaca koje je davatelj licencije ustupio drugom stjecatelju licencije tijekom prve 2 godine u kojima taj drugi stjecatelj licencije prodaje proizvod koji je predmet sporazuma na tom području ili toj grupi kupaca,

c) obveze stjecatelja licencije da proizvodi proizvod koji je predmet sporazuma isključivo za vlastitu uporabu, pod uvjetom da se tog stjecatelja licencije ne ograničava u aktivnoj i pasivnoj prodaji proizvoda koji je predmet sporazuma kao rezervnog dijela za njegove vlastite proizvode,

d) obveze stjecatelja licencije da proizvodi proizvod koji je predmet sporazuma isključivo za određenog kupca, kada je licencija ustupljena s namjerom stvaranja alternativnog izvora nabave za tog kupca,

e) ograničavanja stjecatelju licencije koji djeluje na razini veleprodaje aktivne ili pasivne prodaje krajnjim korisnicima,

f) ograničavanja članovima unutar sustava selektivne distribucije aktivne ili pasivne prodaje neovlaštenim distributerima.

(3) Ako su u vrijeme sklapanja sporazuma ugovorne strane poduzetnici koji nisu konkurenti na mjerodavnom tržištu, ali naknadno postanu konkurenti na mjerodavnom tržištu, na njih će se primjenjivati odredbe stavaka 1. i 2. ovoga članka za vrijeme trajanja sporazuma, osim u slučaju da sporazum bude izmijenjen u bilo kojem bitnom dijelu.

(4) Sustav selektivne distribucije, u smislu stavka 1. točke c) i stavka 2. točke f) ovoga članka, je sustav distribucije u kojem se davatelj licencije obvezuje da će licenciju za proizvodnju proizvoda koji su predmet sporazuma ustupiti samo stjecateljima licencije izabranim na temelju utvrđenih kriterija i u kojem se stjecatelji licencije obvezuju da neće aktivno ili pasivno prodavati proizvode koji su predmet sporazuma neovlaštenim distributerima

(5) Aktivna prodaja, u smislu stavka 1. točke c) i stavka 2. točke c), e) i f) ovoga članka, podrazumijeva aktivno traženje i pristupanje kupcima ili određenoj grupi kupaca koji se nalaze na području rezerviranom za druge sudionike sporazuma, sklapanje pojedinačnih ugovora te poduzimanje mjera za ponudu proizvoda tim kupcima, osnivanje podružnica, skladišta ili organiziranje distributivne mreže i promidžbe na tom području. Pod aktivnim pristupanjem smatra se i posjećivanje kupaca, slanje kupcima pošte što uključuje i elektroničku poštu, oglašavanje putem medija i drugih sredstava javnog priopćavanja ciljanih isključivo na te kupce ili grupu kupaca koji se nalaze na području rezerviranom za druge sudionike sporazuma.

(6) Pasivna prodaja, u smislu stavka 1. točke b) i c) i stavka 2. točke a), b), c), e) i f) ovoga članka, podrazumijeva odgovaranje na zahtjeve pojedinačnih kupaca koji se nalaze na područjima rezerviranim za druge sudionike sporazuma, uključujući isporuku

proizvoda takvim kupcima, ali takvo odgovaranje ne smije biti posljedica djelovanja aktivne prodaje. Pod pasivnom prodajom smatra se i općenito reklamiranje ili oglašavanje u medijima ili na Internetu koje dopire na područja rezervirana za druge sudionike sporazuma odnosno kupaca koji se nalaze na tim područjima, koje je rezultat razvoja tehnologije ili jednostavnosti pristupa, pa se smatra razumnim načinom pristupanja tim kupcima.

Ostala ograničenja odnosno zabranjene obveze u sporazumima

Članak 10.

(1) Skupno izuzeće ne može se primijeniti na sljedeće obveze sadržane u sporazumima o prijenosu tehnologije:

a) neposredne ili posredne obveze stjecatelja licencije da davatelju licencije ili trećoj strani koju odredi davatelj licencije ustupi isključivu licenciju koja se odnosi na njegova vlastita dodatna poboljšanja ili na njegove vlastite nove aplikacije licencirane tehnologije,

b) neposredne ili posredne obveze stjecatelja licencije da na davatelja licencije ili trećoj strani koju odredi davatelj licencije, u cijelosti ili djelomično, prenese prava koja se odnose na njegova vlastita dodatna poboljšanja ili na njegove vlastite nove aplikacije licencirane tehnologije,

c) neposredne ili posredne obveze stjecatelja licencije da ne osporava valjanost prava intelektualnog vlasništva koja davatelj licencije ima na mjerodavnom tržištu, ne isključujući mogućnost raskida ugovora o prijenosu tehnologije u slučaju da stjecatelj licencije osporava valjanost jednog ili više licenciranih prava intelektualnog vlasništva.

(2) U slučaju da sudionici sporazuma nisu konkurenti na mjerodavnom tržištu, skupno izuzeće se neće primjenjivati na sporazume o prijenosu tehnologije koji sadrže neposredne ili posredne obveze kojima se ograničavaju prava stjecatelja licencije na iskorištavanje njegove vlastite tehnologije ili ograničavaju prava bilo koje ugovorne strane na provođenje istraživanja i razvoja, osim ako je takvo ograničenje neophodno za sprječavanje otkrivanja licenciranog *know-how* trećoj strani.

(3) Dodatna poboljšanja iz stavka 1. točke a) i b) ovoga članka su ona poboljšanja koja se mogu koristiti a da se time ne krše prava obuhvaćena licenciranom tehnologijom.

IV. UKIDANJE SKUPNOG IZUZEĆA

Uvjeti za ukidanje skupnog izuzeća

Članak 11.

(1) Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (u daljnjem tekstu: Agencija) može po službenoj dužnosti, u smislu članka 10. stavka 4. Zakona, pokrenuti postupak ocjene

pojednog sporazuma o prijenosu tehnologije, iako taj sporazum ispunjava uvjete za skupno izuzeće iz ove Uredbe, u slučaju kada učinci tog sporazuma, samostalno ili kumulativno sa sličnim sporazumima na mjerodavnom tržištu, ne ispunjavaju kumulativno za vrijeme njihova trajanja uvjete za izuzeće iz članka 8. stavka 3. Zakona.

(2) Agencija može pokrenuti postupak ocjene sporazuma o prijenosu tehnologije, u smislu stavka 1. ovoga članka, posebno u slučajevima:

a) kada je ograničen pristup mjerodavnom tržištu tehnologijama trećih strana zbog kumulativnog učinka paralelnih mreža sličnih ograničavajućih sporazuma kojima se stjecateljima licenciije zabranjuje uporaba tehnologije trećih strana,

b) kada je ograničen pristup mjerodavnom tržištu potencijalnim stjecateljima licenciije zbog kumulativnog učinka paralelnih mreža sličnih ograničavajućih sporazuma kojima se davateljima licenciije zabranjuje ustupanje licenciije drugim stjecateljima licenciije,

c) kada bez objektivno valjanog razloga sudionici sporazuma ne koriste licenciranu tehnologiju.

(3) Ako Agencija u postupku ocjene pojedinog sporazuma iz stavka 1. ovoga članka utvrdi da sporazum ima učinke koji su u suprotnosti s uvjetima propisanim člankom 8. stavkom 3. Zakona i ovom Uredbom, rješenjem će ukinuti skupno izuzeće za taj sporazum.

V. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 12.

Na dan stupanja na snagu ove Uredbe prestaje važiti Uredba o skupnom izuzeću sporazuma o prijenosu tehnologije ("Narodne novine" broj 2/2005).

Stupanje na snagu

Članak 13.

Ova Uredba stupa na snagu osmog dana od dana objave u Narodnim novinama.

Klasa:
Urbroj:
Zagreb,

Predsjednica
dipl. iur. Jadranka Kosor, v.r.

OBRAZLOŽENJE

Pravni temelj za donošenje Uredbe

Uredba o skupnom izuzeću sporazuma o prijenosu tehnologije (u daljnjem tekstu: Uredba) donosi se na temelju članka 10. stavka 2. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, broj 79/2009; u daljnjem tekstu: ZZTN).

Člankom 10. stavkom 2. ZZTN-a utvrđeno je da će Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja (u daljnjem tekstu: Agencija) propisati uvjete za skupna izuzeća, a osobito za sporazume o prijenosu tehnologije. Stoga Agencija dostavlja Vladi Republike Hrvatske prijedlog teksta Uredbe.

Ova Uredba o skupnom izuzeću sporazuma o prijenosu tehnologije djelomično je modificirana i modernizirana Uredba o skupnom izuzeću sporazuma o prijenosu tehnologije („Narodne novine“, broj 2/05). Naime, donošenjem novog Zakona propisana je obveza donošenja nove Uredbe koja će se nomotehnički uskladiti s novim Zakonom.

Tako je ovaj tekst Uredbe o skupnom izuzeću sporazuma o prijenosu tehnologije nomotehnički je dorađen tekst postojeće Uredbe, s time da sukladno ZZTN-u kojim je ukinut institut pojedinačnih izuzeća sporazuma, tekst nove Uredbe ne sadrži odredbe o pojedinačnom izuzeću i obvezi prijave za sudionike sporazuma iz članaka 12. i 13. važeće Uredbe.

Naime, institut pojedinačnih izuzeća sporazuma u EU ukinut je još 1. svibnja 2004. i to Uredbom Vijeća br.1/2003 od 16. prosinca 2002. o provedbi pravila o tržišnom natjecanju utvrđenim u člancima 81. i 82. Ugovora o osnivanju Europske zajednice, Razlog ukidanja instituta pojedinačnog izuzeća sporazuma u EU je stajalište da Europska komisija odnosno tijela za zaštitu tržišnog natjecanja država članica EU trebaju djelovati *ex post*, a ne *ex ante*, kako bi se izbjegli dugi administrativni postupci i kako bi se mogli fokusirati na rad u najsloženijim predmetima.

Ovaj prijedlog Uredbe sadržajno je usklađen s pravnom stečevinom Europske unije. Temelj za usklađivanje je članak 69. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica i Republike Hrvatske, sklopljen 29. listopada 2001. („Narodne novine – Međunarodni ugovori“, broj 14/2001; dalje: SSP).

Obveza Republike Hrvatske da svoje zakonodavstvo uskladi s pravnom stečevinom Europske unije (*acquis communautaire*) proizlazi iz članka 69. SSP. Ta je obveza nastala već samim potpisivanjem rečenog sporazuma. Potrebno ju je u potpunosti ispuniti u roku od šest godina od njegovog potpisivanja. Međutim, područje tržišnog natjecanje izričito je navedeno kao jedno od prioriternih područja usklađivanja. Za područje tržišnog natjecanja, uz članak 69. SSP, značajne su odredbe članka 40., a naročito članka 70. SSP.

Obveza usklađivanja hrvatskog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije podrazumijeva i usklađivanje sa njenim sekundarnim zakonodavstvom. Stoga je pri izradi ove Uredbe korištena slijedeća Uredba Komisije:

- Uredba Komisije (EZ) broj 772/2004 o primjeni članka 81. (3) Ugovora na kategorije sporazuma o transferu tehnologije (OJ L 123 od 27. 4. 2004), koja je stupila na snagu 1. svibnja 2004.¹

Pri izradi ove Uredbe korištena je i Bilješka Komisije (EZ) - Upute o primjenjivosti članka 81. Ugovora o osnivanju EZ na sporazume o transferu tehnologije (OJ C 101 od 27. 4. 2004.) kojom se detaljnije tumače odredbe Uredbe Komisije (EZ) broj 772/2004 o primjeni članka 81 (3) Ugovora na kategorije sporazuma o transferu tehnologije.

Donošenjem ove Uredbe, bit će ispunjena u cijelosti obveza Vlade RH za propisivanjem uvjeta za skupna izuzeća sporazuma o prijenosu tehnologije iz članka 10. stavka 2. ZZTN-a.

Člankom 76. stavkom 1. ZZTN-a utvrđeno je da će Vlada Republike Hrvatske propisati uvjetima za skupna izuzeća sporazuma o prijenosu tehnologije iz članka 10. stavka 2. ZZTN-a donijeti u roku od tri mjeseca od dana stupanja ZZTN-a na snagu.

Obrazloženje odredbi prijedloga Uredbe

Člankom 1. nacrtu prijedloga Uredbe, koji je sadržan u Općim odredbama, utvrđen je predmet nacrtu prijedloga Uredbe, a to uvjeti koje sporazumi o prijenosu tehnologije moraju sadržavati te ograničenja ili uvjeti koje takvi sporazume ne smiju sadržavati kako bi bili skupno izuzeti od opće zabrane iz članka 8. stavka 1. ZZTN-a. Definicije pojmova iz ZZTN-a i nacrtu prijedloga Uredbe dani su u članku 2.

Člankom 3. nacrtu prijedloga Uredbe propisano je da se skupna izuzeća primjenjuju na sporazume o prijenosu tehnologije kojima se ugovora proizvodnja proizvoda, kao i na ugovore kojima se uz proizvodnju ugovara više od jedne razine trgovine. Stavcima 2. i 3. članka 3. nacrtu prijedloga Uredbe proširena je definicija sporazuma o prijenosu tehnologije, stavkom 4. dana je definicija tehnoloških znanja i iskustva, dok su stavcima 5., 6. i 7. dane definicije prava industrijskog vlasništva, patenata proizvoda u smislu ovog nacrtu prijedloga Uredbe.

Vrste sporazuma o prijenosu tehnologije na koje se ne primjenjuje skupno izuzeće utvrđene su člankom 4. nacrtu prijedloga Uredbe, kojim je navedeno da se skupno izuzeće ne primjenjuje na sporazume koji nisu usklađeni s Uredbom, te na sporazume o prijenosu tehnologije na koje se primjenjuju neki drugi propisi o skupnom izuzeću (npr. Uredba o skupnom izuzeću sporazuma između poduzetnika koji djeluju na istoj razini proizvodnje, odnosno distribucije ili Uredba o skupnom izuzeću sporazuma između poduzetnika koji ne djeluju na istoj razini proizvodnje, odnosno distribucije).

¹ Tekst citirane Uredbe Komisije (EZ) dostavlja se u privitku u izvorniku na engleskom jeziku, te u neslužbenom prijevodu na hrvatski jezik.

Glavom II nacrtu prijedloga Uredbe utvrđeni su uvjeti koje sporazum mora sadržavati i ostali uvjeti koji se moraju ispuniti.

Tako su člankom 5. pod nazivom Tržišni udjel utvrđeni najviši iznosi tržišnih udjela sudionika sporazuma koji su konkurenti, kao i onih koji nisu konkurenti, a da bi se na njih primjenjivale odredbe o skupnom izuzeću sporazuma o prijenosu tehnologije. Također dane su definicije stvarnih i potencijalnih konkurenata na mjerodavnom tržištu proizvoda i mjerodavnom tržištu tehnologija.

Načini izračuna tržišnih udjela za sudionike sporazuma o prijenosu tehnologije dani su u članku 6. nacrtu prijedloga Uredbe, a trajanje skupnog izuzeća za te sporazume utvrđeno je člankom 7.

Ograničenja odnosno uvjeti koje sporazumi ne smiju sadržavati dana su u Glavi III.

Tako su člankom 8. nacrtu prijedloga Uredbe utvrđena teška ograničenja tržišnog natjecanja u sporazumima između konkurenata, kao i izuzetni slučajevi u kojima se podjela tržišta ili podjela kupaca neće smatrati teškim ograničenjem tržišnog natjecanja. Stavkom 4. članka 8. dana je definicija uzajamnog sporazuma, a u stavku 5. istoga članka dana je definicija neuzajamnog sporazuma. Isključivo dodijeljeno područje objašnjeno je stavkom 5. članka 8. a stavkom 6. istoga članka dana je definicija isključivo dodijeljene skupina kupaca.

Članak 9. nacrtu prijedloga Uredbe utvrđuje teška ograničenja tržišnog natjecanja u sporazumima između poduzetnika koji nisu konkurenti, te daje definicije sustava selektivne distribucije te aktivne i pasivne prodaje.

Ostala ograničenja odnosno zabranjene obveze u sporazumima o prijenosu tehnologije utvrđeni su člankom 10. nacrtu prijedloga Uredbe.

Glava IV. nacrtu prijedloga Uredbe koja nosi naziv Ukidanje skupnog izuzeća, a u kojoj se nalazi članak 11. govori o mogućnosti Agencije da po službenoj dužnosti pokrene postupak ocjene pojedinog sporazuma kada učinci tog sporazuma ne ispunjavaju uvjete za izuzeće. Rješenjem Agencije kojim se utvrđuje da sporazum ima učinak suprotan uvjetima propisanim ovom Uredbom ukinut će se skupno izuzeće za taj sporazum.

U prijelaznim i završnim odredbama, u članku 12. propisano je da danom stupanja na snagu ovog nacrtu prijedloga Uredbe prestaje važiti Uredba o skupnom izuzeću sporazuma o prijenosu tehnologije („Narodne novine“, broj 2/05), dok je člankom 13. propisano da ovaj nacrt prijedloga Uredbe stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

Upravo iz razloga što se nacrtom prijedloga Uredbe zamjenjuje važeća Uredba o skupnom izuzeću sporazuma o prijenosu tehnologije i što ne postoje značajne razlike u tim uredbama, te budući da sporazume koji su usklađeni s odredbama važeće Uredbe o skupnom izuzeću sporazuma o prijenosu tehnologije („Narodne novine“, broj 2/05) nije

potrebno dodatno usklađivati, nije predviđeno prijelazno razdoblje za primjenu važeće uredbe.